

'כאן גברה תמיהתי שבעתיים, בשלב זה כבר הרימו כולם גבה על הקשר שבין ההיסטוריה של אותו אסיר אלי, מה כל זה קשור למה שעשיתי או לא עשיתי בעבר הרחוק?! ובפרט שמן הסתם עשיתי מצידי מעל ומעבר למוטל עלי עם אותו נער רך בימים?!

'אתה שוחחת איתי בנחת', ממשיך האסיר בפריסת כתב האישום שלי... 'סיפרת לי כמה טוב ללמוד בישיבה, תיארת לי בצבעים וורודים את עולם התורה ולומדיה, דיברת איתי כמו שמדברים בבית מרקחת... אם רק היית מתעקש ומכריח אותי לחזור לישיבה - לא הייתי נמצא פה היום!'

'אני נמצא כאן בגלל הדיבורים היפים שדיברת איתי... הלא אם רק היית מכה על ראשי ואומר לי גדל, אזי לא הייתי נובל כציץ וכעלה נידף אשר אין לאיש חפץ בו...'

'קיבלתי על עצמי, סיים ר' ירחמיאל ופניו שטופי דמעות, 'לספר את הסיפור הזה בכל הזדמנות כדי שהמתעסקים בנפשות יידעו שלפעמים צריך להתעקש, לחייב ולא לוותר! כי בסיומו של חשבון יתבעו אותך בבית דין של מעלה האם עשית ה כ ל להוספת חיילים ללגיונו של מלך, או שמא לא טרחת די בעניין זה.'

הרב ירחמיאל שהיה מספר סיפור זה היה נאנח ומסיים במנגינה נוגה... 'הילד איננו ואני אנה אני בא'...

כי בידינו ובנפשנו הדבר.

ולבקר בהיכלו". אם רצונו של האדם לשבת בבית ה' כל ימי חייו ולעמול בתורה ויראה, הכיצד זה מתיישב עם לשון 'ולבקר בהיכלו' שמשמעותו אורח ותייר המבקר לרגע או שניים?...?

דבר לא רמז על העשוי להתרחש בעוד מספר שניות.

אתה אשם במצבי

'בעוד אני ממשיך בשיחה, נעמד אחד האסירים, נראה היה כי הוא נלחם עם עצמו זמן רב האם לקום או לא לקום, כן, לא, כן, לא... והוא אזר אומץ ונעמד.

'כבוד הרב'...

'עצרתי מיד את שטף דיבורי, חשבתי כי רצונו לשאול שאלה, או להוסיף איזושהי תובנה או אמירה מחוכמת לנושא שלשמו נתכנסנו - ההרצאה. אך לא, הוא נעמד וקרא'...

'כבוד הרב, אתה יודע למה אני נמצא פה'???

'אומר את האמת, נבוכותי, ולא הבנתי מה רוצה האדם שעומד למולי'...

'אולי כבודו יודע בגלל מי אני נמצא פה'???' שאלני האסיר.

'עדיין איני יורד לדעתו של האסיר. וכי מנין לי לדעת מי או מה גרמו לו להיות פה'.

'כבוד הרב --- בגללך אני נמצא פה'!!!'...

???

'עכשיו התבלבלתי לגמרי'...

ומיד המשיך האסיר: 'בגללך אני נמצא פה בכלא'!'

'בגללי? ניסיתי להוגיע את מוחי... מדוע בגללי האסיר נמצא כאן בבית האסורים? וכי אני אשם בכך?... חשבתי אני מתעלף'...

'כשהייתי צעיר לימים', המשיך האסיר, 'לקחת אותי לישיבה בבני ברק, ואני לא הסתדרתי עם המרחק הגיאוגרפי מהשכונה בה גדלתי והתגעגעתי הביתה'...

כי החיצוניות אין לה מקום אצל אנשים העמלים לתקן וליישר תדיר את פנימיותם.

'כך הגעתי לבית הסוהר, שוטר זוטר קידם את פני ואמר לי: 'כבוד הרב יבוא אחרי'... הלכתי אחריו עד שהגענו לשער כבוד ועתיק, כנראה עוד מזמן שהתורכים שלטו בארץ. השוטר פתח את השער עם קוד מסוים ולאחר שנכנסנו נעל השוטר אחרינו את השער. וכך הולך השוטר בחכמה פותח שערים... ונועלם מיד לאחר כניסתנו. עוד אחד, ועוד אחד, ולאט לאט משתלסט עליך הרגשת הניתוק מן העולם החיצון.'

'כאן אפשר להתחיל לקבל מושג על משלו המפורסם של רבינו יונה ב'שערי תשובה', על כת של ליסטים שחבשן המלך בבית האסורים וחתרו מחתרת. ברגעים אלו ניתן לחוש את כוחו של הדרור ואת עוצמתה של החירות. כי רק כאשר אלו נשללים מן האדם, מרגיש הוא בהעדרם'...

'לאחר סדרת שאלות והנחיות נכנסתי סוף סוף אל אגף שומרי תורה ומצוות.'

מעניו זולגות דמעות

'מה אומר ומה אדבר', נאנח ר' ירחמיאל, 'הלב נצבט לראות אנשים רבים שכשלו ומעדו והם בעצם כמוני, כמוך. לכולם כמעט ישנה משפחה הממתינה לשוב בן משפחתם מבית הסוהר. להרבה מהם יש השכלה גבוהה, יש מהם אנשים מוכשרים, פיקחים, כאלו שביום יום לפני שנכלאו כאן היו רגילים ונורמטיביים בחברה לגמרי, ועכשיו הם בשפל, מונהגים על ידי אחרים וחירותם נשללה, זהו מראה קשה מאד.'

'אך זה לא הזמן להיתפס לרגשות, כאן צריך לדבר בעוצמה, מעומק הלב, לחזק, לעודד, ואם אפשר לאחר סיום ההרצאה אף לשמוע את הפרטנרים. שהרי כבר אמרו חז"ל: 'דאגה בלב איש ישיחנה', משמע שיש עניין להאזין ולהקשיב לדואג'.

כאן מגיע ר' ירחמיאל ל...פאנץ', גם עכשיו שהוא מספר את הסיפור כמה וכמה שנים לאחר שקרה מתחילות הדמעות לזלוג מעיניו...

'עמדתי ודברתי בפאתוס על משמעות חודש אלול, חודש הרחמים והסליחות. אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש, שבתי בבית ה' כל ימי חיי לחזות בנועם ה'

היום, נקבעה השעה, והונחיתי לבוא כמחצית השעה קודם לכן, לשם תשאל ובידוק.

אין הרכב מעיד על נהגו

'נסעתי לעיר רמלה בה שוכן בית הסוהר, אך התלבטתי האם פונים ימינה ברמזור הראשון או שמא בשני. ככל יהודי, צפיתי לשכני לצומת כדי לשאול אותו על המסלול הכדאי להגיע ליעד הנבחר. לצידי עמד באותה העת רכב אמריקאי שחור מדגם 'ביואיק' מפואר ומלוטש, דבר המעיד בדרך כלל על הנהג בו כי הוא מהאלפיון העליון...

'סע אחרי', ענה לי האיש על שאלתי 'איך מגיעים לכלא מעשיהו'?

'להפתעתי לא היה גבול, מה לאיש ממעמד גבוה זה ולבית הסוהר מעשיהו... אך אני' אומר ר' ירחמיאל, 'מורגל בכגון דא, ידעתי שהרכב אינו מעיד על נהגו כשם שאין הקנקן מעיד על תכולתו. מאוחר יותר כשפגשתי בחניון בית הסוהר, אמר לי נהג הרכב כי בנו יושב כבר כמה שנים בבית הסוהר, ועוד שנים לא מעטות עם אותו הגורל עומדות לפניו.

'ללמדך', היה זועק ר' ירחמיאל בהזדמנויות רבות, 'אל תחשוב שאם יש לך כזה רכב הוא 'רבן גדול'... לא ולא! אדרבה, אותם הצדיקים המסתפקים במועת, בלחם צר ומים לחץ, החיים בדחקות ואינם מצליחים 'לגמור את החודש' הם נזר הבראה. הם, המעמידים דורות ישרים מבורכים בנייים ושתולים על אדני התורה והיראה, והם המקיימים את העולם, ולא מה שנראה כלפי חוץ'.

נואם בפארוס

אסיר מספר 8049

עומד הרב ירחמיאל נבון, המוס, מבולבל, מבלי יכולת לענות תשובה. לשונו כאלו נאלמה דום ו...עיניו מתמלאות להן בדמעות.

'היה זה, מספר הרב ירחמיאל בכבודו ובעצמו, 'בחודש הרחמים והסליחות, בו עם ישראל שב אל המקור - ריבונו של עולם. בודק ומפשפש במעשיו, מנסה להתחזק ולהתקרב!'

'בעת הזאת מטבע הדברים אני עמוס בעבודה, עבודת הקודש כמוכן. מתרוצץ מהשכם בבוקר ועד סוף האשמורה, לדרוש, להרצות ולחזק את עם ישראל בכל מקום שהם, כי 'אני לדודי ודודי לי'. וכי ישאג האריה מי לא יירא... אם במדרשיות, בכללים, בישיבות קטנות, אף מהסמינרים לא נפקד מקומי!'

'השנה היה לי חידוש' אומר הרב קראם. 'השנה החמנתי לדבר ב... בית הכלא מעשיהו'.

"בית הסוהר מעשיהו - למי שאינו יודע - הוא מתקן כליאה לאסירים רבים ובו ישנו אגף מיוחד לשומרי תורה ומצוות. כאגף זה האסירים לומדים תורה במסגרת תורנית המשלבת הרצאות ושיחות מרבנים ומגידי שיעורים, והמקום הוכיח את עצמו כיעיל בשיקום האסירים ובהשבתם בתשובה שלימה!'

'לבית הסוהר מעשיהו החמנתי להרצות בפני האסירים הדתיים הנמצאים לדאבון לב בכלא הישראלי, על משמעות חודש אלול ועל חשבון הנפש שאדם צריך לערוך בימים אלו. נקבע

בית כלא מעשיהו

ירחמיאל®

קודים לזכרון של גדולי מנבי הנביאים
הרב ירחמיאל קראם זצ"ל

ב' בשבט תש"ו – י"ב בניסן תשע"א

פרקי חיים | הרבעת תורה | פעילות

טוב ועוד:

יעקב קראם